

Lokal forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg for kommunene i Jærregionen

KOMMENTARER TIL FORSKRIFTEN

Til § 2 Virkeområde

Med innlagt vann menes vann fra vannverk, brønn, cisterneanlegg eller lignende som gjennom rør eller ledninger er ført innendørs. Større innvendig cisterneanlegg regnes også som innlagt vann.

Forskriften gjelder i de deler av kommunen hvor det ikke er mulig å lede avløpsvannet fra bygningen til offentlig avløp. Dersom det er mulig å knytte utslippet til offentlig avløpsledning, kan kommunen kreve dette etter plan- og bygningsloven § 66 nr.2.

Til § 4 Krav til utslippssøknad/dokumentasjonskrav

Dersom eiendommene ligger i eller til et område som er definert som område for offentlig avløp, skal alltid ansvarlig for offentlig avløp kontaktes for å avklare tilknytning til offentlig avløp. Kommunen kan kreve at det lages avløpsplan over et større avgrenset område i forbindelse med søknader om utslipp. Dersom tilknytning ikke er mulig på det aktuelle tidspunkt vil utslippstillatelse vurderes. Skriftlig uttalelse fra vann- og avløpsansvarlig bør legges ved søknad om utslippstillatelse i slike saker.

Eventuelle uttalelser/dispensasjoner fra andre myndigheter må innhentes i forkant av utslippssøknaden. Kapittel 12 i forurensningsforskriften stiller minimumskrav til søknad og innhold i denne. Naboer og andre berørte, for eksempel interesseorganisasjoner/andre myndigheter/brukere, skal varsles i forkant av utslippsbehandlingen. Kommunen må kontaktes for oversikt over hvem som må varsles i den enkelte utslippssak. Uttalelser legges ved utslippssøknaden.

I områder hvor det er krav om regulering, eller i LNF-områder hvor det er nødvendig med dispensasjon før tiltak kan iverksettes, må kommunens planmyndighet kontaktes for nødvendig avklaring. Søknader om utslippstillatelse kan ikke behandles uten de nødvendige avklaringer fra planmyndigheten. Dersom plansaken ikke er avklart på forhånd skal kommunen sørge for videresending av saken til planmyndighetene for avklaring.

Ved utslipp i områder uten offentlig vannforsyning, eller i nedslagsfelt til drikkevannskilde, må søknaden sendes på høring til de lokale helsemyndighetene. Helsemyndighetene kan komme med ytterligere betingelser for utslippstillatelse enn det som er minimumskravene i forskriften.

Ved utslipp nær eksisterende eller planlagt friluftsområde eller badeplass bør søker varsle de ansvarlige for friluftsområdet/badeplassen i forbindelse med utslippssøknaden.

Dersom det er tvil om det kan oppstå konflikt med eksisterende eller planlagt akvakulturvirksomhet i forhold til utslipp av avløpsvann, må utslippssøknaden sendes på høring til Mattilsynet og de lokale fiskerimyndighetene.

Ved søknader som innebærer legging av utslippsledning i sjø må tillatelse innhentes av gjeldende havnemyndighet (lokal havnemyndighet/havnesjef eller Kystverket) etter Lov om havner og farvann, samt at saken må sendes på høring til lokale fiskerimyndigheter.

I nedslagsfelt til verneområder, vernede vassdrag, i LNF-områder, og andre uregulerte områder, hvor inngrep kan nedsette verdi av urørte områder, være i konflikt med verneformål eller medføre forringelse av vannkvalitet, må utslippsøknader sendes på høring til planmyndigheter og gjeldende vernemyndighet.

Minirensesanlegg skal ha godkjenning etter NS-EN12566-3 samt tilstrekkelig dokumentasjon av rensesgrad i forhold til renskravet i den aktuelle resipienten. Det kan bli krevd dokumentasjon (uavhengig utredning) på at det omsøkte rensesanlegg er tilpasset norske og lokale forhold.

For anlegg hvor det er varierende belastning over året, for eksempel hytter, turistanlegg, leirsted og lignende, kan det bli krevd dokumentasjon på at rensesanlegget fungerer optimalt hele året selv om anlegget i perioder på noen måneder er uten tilførsel av avløpsvann.

Øvrige rensesanlegg skal ha dokumentasjon på at anerkjent dimensjonering og utforming er benyttet. Rensesanlegg med naturlig infiltrasjon i grunnen skal i tillegg ha dokumentasjon på at anleggets størrelse og plassering er tilpasset de aktuelle vannmengdene og grunnforholdene på stedet. Dokumentasjonen skal omfatte grunnundersøkelse, i henhold til NORVAR prosjektrapport nr. 49, og gi svar på følgende:

- Jordmassenes hydrauliske kapasitet (dvs. jordmassenes evne til å transporteres bort vann som infiltreres)
- Jordmassenes infiltrasjonskapasitet for avløpsvann (arealbelastning)
- Jordmassenes egenskaper som rensedium
- Hvordan og hva slags anlegg som må bygges

En fullstendig grunnundersøkelse består av to hovedpunkter:

1. Forundersøkelse. En visuell bedømmelse av et aktuelt område sett i forhold til risiko for uønskede hendelser med hensyn på forurensning. Dette som eventuell følge av utslipp av avløpsvann.
2. Detaljundersøkelse. Først en vurdering av de stedlige massene ved bruk av kvartærgeologiske kart eller via WebGis avløp. Hvis referansene tilsier at infiltrasjon er mulig så må det foretas en vurdering av løsmassenes infiltrerbarhet på basis av kornfordeling og/eller infiltrasjonstest.

Ved plassering av hele eller deler av avløpsanlegget på andres eiendom må søknaden vedlegges tinglyst erklæring om rett til å legge og vedlikeholde anlegget. Dette for å sikre retten til å ha liggende og foreta nødvendig vedlikehold på avløpsanlegget, selv om eiendommen skifter eier.

Ved tilknytning til nytt eller eksisterende fellesanlegg må det tinglyses en erklæring om felles ansvar for drift og vedlikehold. De pliktene og rettighetene som følger av tilknytningen gjelder da uavhengig av eierforhold.

I henhold til § 11-4 i forurensningsforskriften kan kommunen kan gi forskrift om gebyrer for egen behandling av eksisterende tillatelser og behandling av søknader etter § 12-4 i forurensningsforskriften og for saksbehandling etter lokale forskrifter.

Til § 5 Krav til prosjektering og utførelse

Dokumentasjon i henhold til § 4 skal utføres av nøytrale fagkyndige. Prøver skal analyseres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene. Analysemetoder nevnt i vedlegg 2 til kapittel 11 i forurensningsforskriften skal benyttes. Alternativt kan analysemetoder med dokumentert høy korrelasjon med analysemetodene i vedlegg 2 til kapittel 11 i forurensningsforskriften benyttes.

Avløpsnett skal, uten at det medfører uforholdsmessig store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til

- a) Avløpsvannets mengde og egenskaper
- b) Forebygging av lekkasjer
- c) Begrensning av forurensning av resipienten som følge av overløp
- d) Begrensning av inngrep i naturen

Når et avløpsanlegg er ferdig bygd skal det ferdigmeldes til kommunen. Ferdigmeldingen skal inkludere målsatte tegninger med plassering av anleggskomponenter og utslippspunkt.

Til § 6 Rensekrav

Det er satt renskrav i forhold til resipienttype, tilstand og miljømål for resipienten samt brukerinteresser.

Inndelingen i rensklasser i denne forskriften samsvarer med beskrivelse av rensklasser og tilhørende renseløsninger på www.avlop.no, som er myndighetenes nettsted for informasjon og veiledning vedrørende mindre avløpsanlegg. Renskrav innen de forskjellige rensklassene tilsvarer inndeling i rensgrader i forurensningsforskriften.

Hver kommune i Aksjon Jærvassdrag har selv utført resipientinndeling, og satt eventuelle krav i tillegg til standard rensgrad, i forhold til lokal kunnskap og kommunale planer.

Ved utslipp i områder uten offentlig vannforsyning, eller i nedslagsfelt til drikkevannskilde, må minimumsavstand til brønner og lignende overholdes.

Ved søknad om utslipp av rensset sanitært avløpsvann nær badeplasser, eller i nedslagsfelt til drikkevannskilde, bør det vurderes om bakterieinnholdet skal reduseres ved infiltrasjon i stedlige masser, annen etterpolering av utslippet eller ved desinfisering.

Til § 7 Tett tank-løsninger

Tett tank-system er ikke en foretrukket løsning og skal kun brukes der hvor andre løsninger ikke er mulige.

I særlige tilfeller hvor betydelige interesser står på spill, for eksempel i nedslagsfelt til drikkevannskilde, i verneområder eller nærhet til badeplasser, og hvor andre løsninger ikke er mulige, vil kommunene vurdere tett tank-løsninger.

Ved tillatelse til installasjon av tett tank gjelder følgende:

- a) Tett tank godkjennes som regel kun for svartvann. I spesielle tilfeller kan det imidlertid gis tillatelse til tett tank også for gråvann.
- b) Tette tanker dimensjoneres slik at det er tilstrekkelig med tømning én gang per år.
- c) Tømning skal skje via kommunal tømmeordning.
- d) Tette tanker skal ha varslingsanlegg som sikkerhet mot overfylling.

Tett tank-løsning for vannklosett krever ofte et gråvannrensaneanlegg i tillegg. Løsningen er da ofte kostbar, både med tanke på investering og drift, samt nødvendig kommunal kontroll og tilsyn.

Til § 8 Krav om samlet plan

Forurensnings- og avløpssituasjon for et område skal i henhold til forurensningsloven sees for et større område under ett for å sikre at det etableres gode og oversiktelige løsninger. For å unngå sterk økning i enkeltutslipp ønsker kommunen at nye avløpsanlegg i størst mulig grad blir tilknyttet eksisterende offentlige eller private anlegg/avløpsledninger eller at det bygges felles rense-/avløpsanlegg. Dette gjelder for grupper av eiendommer som hører til et avgrenset område hvor det er naturlig og mest hensiktsmessig med felles avløpsanlegg eller hvor det bør undersøkes om felles anlegg er mulig. Kommunen bestemmer planavgrensning.

Det må lages en plan over det aktuelle området som viser hvilke eiendommer som bør ha felles utslippspunkt, eventuelt om det er noen eiendommer som bør ha enkeltutslipp eller om det er flere smågrupper av eiendommer som bør ha felles anlegg/utslippspunkt.

Det bør være færrest mulig utslippsledninger i sjø, bl.a. på grunn av inngrep og båndlegging av kystsonen.

Ved utarbeidelse av planen er det viktig å vurdere utslippspunkt/reinseløsninger i forhold til resipient samt eksisterende veier og inngrep i naturen.

Til § 9 Særlige ordninger for fritidsbebyggelse

Toalettløsning for hytter i Sandnes kommune:

Hytter	Til ferskvannsresipienter, eller i områder hvor rensed avløpsvann ikke kan føres ut til tilstrekkelig dyp i sjøresipient, tillates ikke vannklosett i hytter med mindre avløpet tilknyttes offentlig avløp. Godkjent biologisk, avløpsfritt klosett er da den eneste godkjente toalettløsning.
Hyttetoaletter	Biologiske toaletter skal være godkjente og avløpsfrie. Avfallet skal komposteres og all væske skal fordampe slik at det ikke blir noe utslipp, eller behov for bortledning/opsamling, av overskuddsvæske. Når avfallet fra toalettet tømmes skal det være nedbrutt slik at det er stabilt og hygienisk.

Til § 10 Utslippsted

Minstekravet ved utslipp til sjø etter slamavskilling er 10 meters dyp og 20 meter avstand fra land. Unntak for minstekravet kan gjøres ved utslipp til Nordsjøen etter en vurdering av lokale forhold.

Ytterligere krav til utslippssted kan også bli stilt i den enkelte sak ut ifra en vurdering av lokale forhold som strøm, topografi, brukerinteresser osv.

I forbindelse med skjelloppdrettsanlegg må det ut ifra krav fra ansvarlig myndighet ikke slippes ut avløpsvann nærmere enn 1000 meter. Utslippspunktet må legges på et dyp som er tilfredstillende i forhold til strømforhold i området.

Der utslipp fra renseanlegg (ytterligere rensing enn slamavskilling) skjer nær rekreasjonsområder (badeplass) bør det i sjø føres ut på minst 5 meters dyp eller minst 50 meter ut fra land.

Det må tas hensyn til fiskeriinteresser ved utslippsledning i sjø. Utslippsledningen må ikke legges nært opp til fiskeplasser eller kaste- og låssettingsplasser. Ledningene bør utformes slik at fiskeredskaper ikke kan henge seg fast.

Til § 12 Krav til drift og vedlikehold

Renseanlegg skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes slik at det har tilstrekkelig yteevne under alle klimatiske forhold som er normale for stedet der de ligger. Ved utformingen av anlegget skal det tas hensyn til variasjoner i mengde avløpsvann i løpet av året.

Minirensanlegg skal drives og vedlikeholdes i henhold til skriftlig drifts- og vedlikeholdsavtale jf. vedlegg 2 til kapittel 11 i forurensningsforskriften. Serviceavtalen skal være bindende og kan bare oppheves av forurensningsmyndigheten. Dersom godkjent serviceforetak går konkurs eller opphører av annen årsak, plikter anleggseierne å inngå ny drift- og vedlikeholdsavtale med et annet godkjent serviceforetak.

Årsrapport for anlegg med service- og vedlikeholdsavtale skal sendes til kommunen én gang per år. Den skal minimum inneholde følgende:

- Kort beskrivelse av anlegget.
- Omtale av driftsforholdene forrige år, med spesiell vekt på eventuelle driftsproblemer.
- Resultater fra analyser med portabelt instrument.

I tillegg skal kommunen få tilsendt kopi av servicereport som viser eventuelle avvik som medfører brudd på utslippstillatelse og krever oppfølging av forurensningsmyndigheten.

For felles private slamavskillere/renseanlegg kan overtagelse til kommunalt drift og vedlikehold vurderes. Søker må ta kontakt med kommunen for avklaring på eventuell overtakelse til offentlig drift og vedlikehold i forkant av utslippssøknad. Krav om overtakelse til kommunal drift og vedlikehold kan også beskrives som vilkår i utslippstillatelsen.

Slamavskillere tilknyttet helårsbolig eller fritidsbolig skal tømmes helt for slam etter behov, ikke sjeldnere enn henholdsvis hvert andre og hvert fjerde år. Tette tanker skal tømmes minst én gang i året og skal i tillegg sikres mot overfylling med alarmsystem. Alle anlegg som krever tømming skal registreres i den kommunale slamtømmingsordningen.

For anlegg som krever tømming av godkjent tømmefirma stilles det krav om anleggets plassering i forhold til kjørbar vei, både avstand og høydeforskjell.

Det er ikke tillatt å slippe ut avløpsslam eller ristgods i en vannforekomst, verken ved dumping fra skip, utslipp fra rørledninger eller på enhver annen måte.

Til § 13 Tilsyn og kontroll

Kommunen er forurensningsmyndighet og fører tilsyn med at bestemmelsene og vedtak fattet i medhold av forurensningsforskriften kapittel 12 følges. Kommunen har dermed ansvar for å utføre tilsyn med avløpsanleggene innenfor sitt myndighetsområde. Dette tilsynet omfatter også kontroll av anleggenes ytelse, samt kvalitet på utført service og vedlikehold.

Kommunen kan velge å utføre risikobasert tilsyn, slik at en utvalgt del av anleggsmassen kontrolleres hvert år. Hvor stor del av anleggsmassen som hvert år kontrolleres ved slike tilsyn fastsettes av den enkelte kommune.

Kommunen kan avtale med slamtømmer at slamavskillere og tette tanker skal kontrolleres ved hver tømming. Ved avvik eller unormale hendelser/omstendigheter, skal slamtømmer umiddelbart varsle kommunen.

All pålagt prøvetaking skal utføres av fagkyndig virksomhet og bekostes av eier. Fagkyndig virksomhet i denne sammenheng er enten kommunen selv, eller virksomhet som utfører dette på vegne av kommunen og som kan dokumentere tilfredsstillende kompetanse innen avløpsrensing. Ekstern fagkyndig virksomhet skal godkjennes av kommunen, og særskilt avtale skal inngås mellom partene. Leverandører/produsenter, eller virksomheter i tilknytning til disse, kan ikke utføre prøvetaking for utslippskontroll.

Prøvetaking, oppbevaring og konservering av avløpsprøver skal utføres iht. NORVAR Rapport 82/1997 "Veiledning for prøvetaking av avløpsvann".

Kommunen har sanksjonsmulighet dersom anleggets ytelse ikke er tilfredsstillende, samt om service/vedlikehold er mangelfull. Aktuelle sanksjoner kan være pålegg om ytterligere prøver/analyser, pålegg om ekstraordinært servicebesøk, pålegg om utbedringstiltak, tilbaketrekking av utslippstillatelse, eller annullering av avtale mellom kommune og leverandør.

I henhold til § 11-4 i forurensningsforskriften kan kommunen gi forskrifter om gebyrer for kontrolltiltak som gjennomføres for å sikre at forurensningsforskriften kapittel 11-16, eller vedtak i medhold av disse kapitelene, blir fulgt.